

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců JUDr. Jana Pavlíčka a Mgr. RNDr. Jany Zaoralové v právní věci

žalobkyně: **Cashdirect, a. s.**, IČO 28971086
sídlem Bozděchova 1840/7, 150 00 Praha 5
zastoupená advokátkou Mgr. Lenkou Jandíkovou
sídlem Pod Spravedlností 935, 156 00 Praha 5

proti

žalované: **E SIDE PROPERTY LIMITED**, registrační číslo 05816786
sídlem 15 Hannover Square, London, W1S 1HS, Spojené království Velké
Británie a Severního Irsku
zastoupená advokátem Mgr. Václavem Slavičkem
sídlem Ctiborova 3091, 272 01 Kladno

o 14.000.000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 4. září 2019, č. j. 34 C 556/2015-479,

takto:

- I. Odvolání žalobkyně se ve vztahu k výroku o procesním nástupnictví (I.) **odmítá**.
- II. Usnesení soudu I. stupně se v zamítavém výroku o osvobození od soudních poplatků (II.) **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud I. stupně připustil ve smyslu ust. § 107a odst. 2 o. s. ř., aby na místo žalobkyně vstoupila do řízení společnost Claim Collection s. r. o., IČO 04149521 (výrok I.). Dále žalobkyni nepřiznal osvobození od soudních poplatků (výrok II.).
2. Takto rozhodl v průběhu řízení, ve kterém se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení částky 14.000.000 Kč s tím, že dne 29. 3. 2019 žalobkyně podala odvolání proti vynesenému (zamítavému) rozsudku. Podáním ze dne 3. 6. 2019 žalobkyně nejprve požádala o osvobození od hrazení vyměřeného soudního poplatku s tvrzením, že jeho úhradu její majetkové poměry neumožňují; zároveň se nejedná o zjevně bezúspěšné uplatňování práva. Následně (dne 21. 6. 2019) žalobkyně navrhla změnu účastníků na straně žalobce s tvrzením, že dne 6. 6. 2019 uzavřela se společností Claim Collection s. r. o. smlouvu o postoupení pohledávek; tato společnost přitom se vstupem do řízení souhlasí. Soud I. stupně proto s odkazem na ust. § 107a o. s. ř. vstup do řízení společnosti Claim Collection s. r. o. připustil. K žádosti o osvobození od soudních poplatků soud I. stupně uvedl, že žalobkyně své nepříznivé majetkové poměry nijak netvrdila ani neosvědčila tak, aby soud mohl, byť částečně, její žádosti vyhovět. Přitom soud není povinen cokoli o majetku žalobkyně zjišťovat. Z těchto důvodů (výrokem II.) osvobození od soudních poplatků žalobkyni nepřiznal.
3. Proti tomuto usnesení podala včasné odvolání žalobkyně, a to v plném rozsahu. K zamítavému rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků uvedla, že svoji žádosti

odůvodnila majetkovými poměry a uvedla také důvody další, které však soud I. stupně zcela pominul. Pokud tak soud I. stupně nepřihlédl k jí tvrzeným skutečnostem a nevyzval ji k doplnění tvrzení, nepoučil ji ve smyslu § 118a odst. 1 o. s. ř. o následcích nesplnění této výzvy, bylo žalobkyni odepráno právo na spravedlivý proces. Žalobkyně tvrdí, že její majetkové poměry jsou nepříznivé, odůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků, k čemuž v odvolacím řízení navrhla přiznání k dani z příjmu právnických osob včetně účetní rozvahy, výkazu zisků a ztrát, výpisy z účtů žalobkyně, seznam jejího majetku, výpis z katastru nemovitostí, výpis z registru motorových vozidel s výhradou dalších s tím, že tyto důkazy předloží soudu ve lhůtě 14 dnů. Odvolání proti výroku I. odůvodnila tím, že úplatnou smlouvou postoupila svoji pohledávku na společnost Claim Collection s. r. o. Tato společnost však ve stanovené lhůtě sjednanou úplatu neuhradila, proto žalobkyně od této smlouvy ve smyslu ust. § 1977 a následujících o. z., podáním ze dne 17. 9. 2019, odstoupila. Protože k odstoupení od smlouvy došlo po vydání napadeného usnesení, dovodila souladnost svého odvolání s ust. § 205a písm. f) o. s. ř. Z těchto důvodů navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci soudu I. stupně k dalšímu řízení.

4. Žalovaná navrhla odmítnutí odvolání, neboť žalobkyně k němu není subjektivně legitimována. Jejím návrhu bylo výrokiem I., ve smyslu ust. § 107a o. s. ř., zcela vyhověno, proto by mělo být dle ust. § 218 písm. b) odmítnuto jako nepřijatelné. I pokud by tomu tak nebylo, žalobkyně pouze tvrdí rozhodné skutečnosti, aniž by je prokazovala. Žalobkyně soudu neposkytla důkazy k tvrzení, zda odstoupení bylo právě takovou skutečností způsobilou přechod nebo převod žalované pohledávky způsobit, ani to, že se Claim Collection s. r. o. do údajného prodlení se zaplacením úplaty za žalovanou pohledávku skutečně dostal. Pokud tak nebude odvolání žalobkyně odmítnuto, mělo by usnesení soudu I. stupně být potvrzeno. K odvolání žalobkyně do výroku II. se vyjádří teprve v případě, že by žalobkyně zůstala účastníkem řízení.
5. Odvolací soud se nejprve zabýval tím, zda žalobkyně je ve smyslu ust. § 218 písm. b) o. s. ř. subjektivně legitimována k podání odvolání do výroku I. napadeného usnesení.
6. Navrhne-li žalobce, aby nabyvatel práva vstoupil do řízení na jeho místo, soud - jak vyplývá z ustanovení § 107a odst. 1 a odst. 2 o. s. ř. - ve vztahu k jím označené právní skutečnosti zkoumá, zda jde vůbec o právní skutečnost, zda se jedná o takovou právní skutečnost, s níž právní předpisy obecně vzato spojují přechod nebo převod práv (tedy zda nejde o takovou právní skutečnost, která podle právních předpisů nemůže mít za následek přechod nebo převod práv), zda označená právní skutečnost opravdu nastala a zda je způsobilá mít za následek přechod nebo převod práv (srov. též právní názor vyjádřený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2003 sp. zn. 21 Cdo 306/2003, které bylo uveřejněno pod č. 31 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2004).
7. Jak je zřejmé z obsahu spisu, soud I. stupně ve smyslu ust. § 107a o. s. ř. zcela vyhověl návrhu žalobkyně na vstup společnosti Claim Collection s. r. o. do řízení namísto žalobkyně. Subjektivně legitimován k podání odvolání je pouze účastník, jemuž nebylo výrokiem rozhodnutí soudu prvního stupně plně vyhověno anebo mu byla tímto výrokiem rozhodnutí způsobena nějaká újma na jeho právech (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3041/2015 a sp. zn. 21 Cdo 5097/2015). Za této situace odvolací soud odvolání žalobkyně, dle ust. § 218 písm. b) o. s. ř., do výroku I. odmítl, neboť bylo podáno osobou neoprávněnou (výrok I.).
8. Odvolací soud poté přezkoumal napadené usnesení v rozsahu výroku II. včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž nařizoval jednání (§ 212, § 212a, § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně sice přípustné je (bylo podáno žalobkyní v odvolací lhůtě proti usnesení o procesním nástupnictví), ale není důvodné.
9. Podle ust. § 138 odst. 1 o. s. ř. může předseda senátu na návrh přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od

soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

10. S účinností od 1. 9. 2011 (zákon č. 218/2011 Sb.) došlo ke zpřísnění možnosti přiznat plné osvobození od soudních poplatků tím, že je stanovena podmínka existence zvláště závažných důvodů. Pro přiznání osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu tak musí na straně účastníka s ohledem na jeho poměry existovat objektivní neschopnost splnit poplatkovou povinnost (logicky se jedná o neschopnost splnit poplatkovou povinnost v plné výši, pouze částečná neschopnost nestačí), musí zde být zvláště závažné důvody a zároveň se nesmí jednat o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Zásadou je tedy částečné osvobození od soudního poplatku a plné osvobození je pouze výjimkou z této zásady. Je tím posílena regulativní funkce soudních poplatků a posilována odpovědnost účastníků řízení za uvážlivé a smysluplné uplatňování či bránění jejich skutečných a nikoli pouze domnělých práv.
11. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 17. 7. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1301/2013, které bylo publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 99/2013, vyložil a odůvodnil právní názor, že osvobození od soudních poplatků může být přiznáno na jejich žádost (nejen) fyzickým osobám, (ale také i) právnickým osobám, obcím nebo krajům. U právnických osob a u fyzických osob, které jsou podnikateli, lze vzít v úvahu rovněž povahu jejich podnikatelské nebo jiné činnosti, stav a strukturu majetku, platební (ne)schopnost; je však též nutno přihlížet k tomu, zda se spekulativně nezbavily majetku či jiných výhod, aby se poplatkové povinnosti vyhnuly.
12. Z obsahu spisu vyplývá, že po podaném odvolání byl žalobkyni vyměřen soudní poplatek ve výši 700.000 Kč za odvolací řízení. Žalobkyně ve své žádosti o osvobození od placení soudních poplatků (nebo snížení jeho výše) akcentuje, že osvobození od soudních poplatků její majetkové poměry odůvodňují (aniž by je však soudu I. stupně blíže předestřela), v jejím případě se nejedná o zjevně bezúspěšné bránění práva, soudní poplatek ve statisícové výši již zaplatila za podanou žalobu a automatizovaně vypočtený soudní poplatek by mohl být z ústavněprávního hlediska považován za nepřiměřený (viz podání ze dne 30. 5. 2019 na č. l. 466 spisu).
13. Odvolací soud však nemohl přehlédnout, že ač žalobkyně v odvolacím řízení deklarovala zaslání (z jejího pohledu) rozhodných listin pro posouzení majetkových poměrů, odvolacímu soudu přesto žádné doklady nedoložila. Přitom (jak správně uvedl soud I. stupně), řízení o osvobození od soudních poplatků je zahajováno výlučně k návrhu žadatele a je pouze na něm, aby věrohodným způsobem prokázal svou celkovou osobní a majetkovou situaci (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. 30 Cdo 609/2016). Není povinností soudu zjišťovat aktuální poměry žadatele a k tomu opatřovat podklady.
14. Bez ohledu na výše uvedené však nelze dovodit, že by nárok na osvobození od soudních poplatků žalobkyně byl částečně splňovala. Při posuzování důvodnosti její žádosti bylo totiž třeba přihlídnout i k tomu, že dlouholetou obchodní činností žalobkyně je odkup, vymáhání a správa pohledávek (viz její prezentace na webových stránkách <http://www.cashdirect.cz> ke dni 10. 12. 2019). Žalobkyně svým klientům deklaruje okamžitou finanční likviditu v případě odkupu pohledávek. Žalobkyně přesto tvrdí, že ke své obchodní činnosti nemá dostatek finančních prostředků a (prostřednictvím soudu) požaduje de facto zvýhodnění podmínek pro svou obchodní činnost vztahující se i k této na ní (za úplatu) postoupené a soudně vymáhané pohledávky. Za této situace je tvrzení žalobkyně o tom, že již uhradila soudní poplatek za podanou žalobu ve statisícové výši, a proto je soudní poplatek za podané odvolání stanoven automatizovaně, v neúměrné výši a v rozporu s ústavním pořádkem, právně nevýznamný. Pokud obchodní činnost žalobkyně spočívá v rizikovém podnikání, musí být i jí známa

povinnost hradit soudní poplatky a je kalkulována i v její obchodní činnosti (tedy i v odkupu konkrétní pohledávky). Bez ohledu na to, že žalobkyně věrohodně neprokázala své majetkové poměry (viz absence relevantních důkazů a rozpor jejích tvrzení s údaji na její webové prezentaci), důvody pro zcela výjimečné osvobození od placení soudních poplatků ve smyslu ust. § 138 o. s. ř. proto v daném případě nenastaly, jak správně dovodil soud I. stupně.

15. Odvolací soud proto napadené rozhodnutí ve výroku II. jako věcně správné potvrdil (ust. § 219 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 10. prosince 2019

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu